P9_TA(2022)0078

Situationen för journalister och människorättsförsvarare i Mexiko

Europaparlamentets resolution av den 10 mars 2022 om situationen för journalister och människorättsförsvarare i Mexiko (2022/2580(RSP))

(2022/C 347/16)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

— med beaktande av sina tidigare resolutioner om Mexiko,

— med beaktande av avtalet om ekonomiskt partnerskap, politisk samordning och samarbete mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Mexikos förenta stater, å andra sidan ([1]) (det övergripande avtalet mellan EU och Mexiko), som har varit i kraft sedan 2000, och av det moderniserade avtalet,

— med beaktande av högnivådialogerna mellan EU och Mexiko om mänskliga rättigheter och om multilaterala frågor,

— med beaktande av EU:s riktlinjer om människorättsförsvarare och om yttrandefrihet online och offline,

— med beaktande av det lokala uttalandet från Europeiska unionen, Norge och Schweiz av den 15 februari 2022 om mordet på journalisten Heber López Vásquez,

— med beaktande av det gemensamma uttalandet av den 28 januari 2022 från den interamerikanska kommissionen för de mänskliga rättigheterna, dess särskilda rapportör för yttrandefrihet och Mexikokontoret för FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter, i vilket mordet på María de Lourdes Maldonado López fördömdes,

— med beaktande av uttalandet av den 19 oktober 2020 från kontoret för FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter, i vilket FN:s expert uppmuntrar Mexiko att öka skyddet av människorättsförsvarare,

— med beaktande av FN:s handlingsplan om journalisters säkerhet och frågan om straffrihet,

— med beaktande av den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter av den 16 december 1966,

— med beaktande av den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna av den 10 december 1948,

— med beaktande av artiklarna 144.5 och 132.4 i arbetsordningen, och av följande skäl:

A. Våldet, människorättskränkningarna och attackerna mot journalister och människorättsförsvarare, däribland miljöförsvarare och urbefolkningar och ursamhällen, liksom kvinnorättsförsvarare, ökar dramatiskt i Mexiko. Det utbredda våldet i Mexiko fortsätter att öka, vilket framkom vid de lokala och regionala valen i juni 2021, och situationen när det gäller rättsstatsprincipen håller på att allvarligt försämras. Ett oroväckande och dramatiskt stort antal journalister och människorättsförsvarare, särskilt de som utreder korruption som involverar offentliga tjänstemän eller avslöjar kriminella narkotikakartellers göranden, särskilt på lokal nivå, varnas, trakasseras, hotas, våldtas, attackeras, blir föremål för påtvingande försvinnanden, och till och med dödas, och övervakas av antingen statliga myndigheter eller kriminella grupper. Ett massmord ägde rum den 27 februari 2022 med 17 dödsoffer.

B. Enligt olika icke-statliga organisationer och internationella organisationer har Mexiko länge varit den farligaste och mest dödliga platsen för journalister utanför ett officiellt krigsområde. Enligt Reportrar utan gränser var Mexiko 2021 för tredje året i rad det farligaste landet i världen för journalister och återfanns på plats 143 av 180 länder i 2021 års internationella pressfrihetsindex.

([1]) EGT L 276, 28.10.2000, s. 45.

Torsdagen, 10 mars 2022

C. För journalister i Mexiko har 2022 haft en dödligare början än något annat år, och minst sex journalister har mördats. Morden på María de Lourdes Maldonado López, Margarito Martínez, José Luis Gamboa, Heber López Vásquez och Roberto Toledo är bara några dramatiska exempel på angrepp mot journalister och mediearbetare. Journalister måste utstå dåliga arbetsvillkor och många saknar tillgång till hälso- och sjukvård och psykiska hälsotjänster. Situationen har försämrats sedan det senaste presidentvalet i juli 2018, och minst 47 journalister har mördats enligt officiella källor.

D. Enligt inrikesministeriet har minst 68 människorättsförsvarare dödats i Mexiko sedan december 2018. Våldet mot kvinnor är omfattande och antalet kvinnomord är högt, och trots vissa institutionella åtgärder är antalet personer som har försvunnit extremt alarmerande.

E. President López Obrador har ofta använt populistisk retorik i dagliga pressgenomgångar för att svärta ned och skrämma oberoende journalister, medieägare och aktivister. Den kränkande och stigmatiserande retoriken skapar en ständigt hetsande atmosfär gentemot oberoende journalister. Under förevändning att bekämpa falska nyheter har den mexikanska regeringen skapat en statsägd plattform för att hänga ut, stigmatisera och angripa den kritiska pressen. I februari 2022 genomförde journalister protester i 13 av de 32 mexikanska delstaterna och krävde större säkerhet och utredningar av attackerna mot journalister.

F. I januari 2022 hade den federala skyddsmekanismen för människorättsförsvarare och journalister infört skyddsåtgärder för 1 518 personer – 1 023 människorättsförsvarare och 495 journalister. Mekanismen är behäftad med allvarliga brister i fråga om finansieringsbelopp och tillgänglig personal, avsaknad av lämpligt bistånd, vacklande samordning med statliga instanser och förseningar i genomförandet av skyddsåtgärderna, vilket ofta kostar liv. Minst nio personer som omfattades av skyddsprogrammet har dödats.

G. Den mexikanska staten arbetar nu med att inrätta ett nationellt preventions- och skyddssystem för människorättsförsvarare och journalister som kommer att bygga på en allmän lag om förebyggande av och skydd mot angrepp på människorättsförsvarare och journalister och som kommer att omfatta en nationell modell för förebyggande, upprättande av nationella register över attacker och genomförande av ett nationellt skyddsprotokoll.

H. Institutionaliserad och utbredd korruption, i kombination med ett bristfälligt rättssystem, ger upphov till ett endemiskt problem med straffrihet, och omkring 95 % av journalistmorden förblir ostraffade. Den interamerikanska kommissionen för de mänskliga rättigheterna har påpekat att denna straffrihet är ett budskap om att våld är tillåtet, vilket uppmuntrar till nya brott och leder till självcensur. Mexikos regering har inte på ett korrekt sätt genomfört de reformer som krävs för att minska våldet och straffriheten, bland annat för brott mot journalister och människorättsförsvarare.

I. Det finns starka indikationer på att den mexikanska staten har använt sig av telefonavlyssningsredskap som är avsedda att bekämpa terrorism och karteller, däribland spionprogrammet Pegasus, mot journalister och människorättsförsvarare.

J. I november 2020 ratificerade Mexiko Escazú-avtalet, som innehåller ett starkt skydd för miljöförsvarare. Mexiko bör prioritera dess genomförande.

K. Ett oroande lagstiftningsförslag lades nyligen fram för kongressen i syfte att hindra alla icke-statliga organisationer som tar emot utländsk finansiering från att försöka påverka lagstiftningen eller från att delta i strategiska rättstvister.

L. Flera konstitutionella reformer av val- och rättssystemen – som initierats av López Obrador – väcker tvivel om stabiliteten i rättsstatsprincipen och rättssäkerheten.

M. Det strategiska partnerskapet mellan EU och Mexiko har banat vägen för ett närmare samarbete mellan Mexiko och EU i frågor av övergripande betydelse, och framför allt för en bred dialog och bättre samordning och utbyten inom områden såsom säkerhet, mänskliga rättigheter, valreform, regional utveckling och reglerings- och handelspolitik. Mexiko och Europeiska unionen delar gemensamma värderingar.

N. Det övergripande avtalet mellan EU och Mexiko innehåller klausuler om mänskliga rättigheter och demokrati, närmare bestämt i artiklarna 1 och 39. Högnivådialogen mellan EU och Mexiko om mänskliga rättigheter som ägde rum 2020 kulminerade i en överenskommelse om gemensamt arbete i Mexiko för att stärka skyddet för människorättsförsvarare.

1. Europaparlamentet fördömer hoten och trakasserierna mot och morden på journalister och människorättsförsvarare i Mexiko, däribland miljöförsvarare, urbefolkningar och ursamhällen. Parlamentet uppmanar myndigheterna att utreda morden på ett skyndsamt, grundligt, oberoende och opartiskt sätt och, i fallen med journalister och mediearbetare, i enlighet med det godkända protokollet för utredning av brott mot yttrandefriheten.

2. Europaparlamentet uttrycker sin allra djupaste medkänsla och solidaritet och sitt allra djupaste deltagande med alla offer och deras anhöriga. Parlamentet upprepar sin oro över det otrygga och fientliga klimat som råder för människorättsförsvarare och journalister och står solidariskt med dem.

3. Europaparlamentet understryker att yttrandefrihet både online och offline, pressfrihet och mötesfrihet är centrala mekanismer i en fungerande och sund demokrati. Parlamentet uppmanar de mexikanska myndigheterna att vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa skyddet av och skapa en trygg miljö för journalister och människorättsförsvarare i överensstämmelse med etablerade internationella normer, bland annat genom att både på delstatsnivå och federal nivå ta itu med frågan om den utbredda korruptionen, otillräcklig utbildning och resursbrist, vissa tjänstemäns medbrottslighet och de bristfälliga rättssystemen, vilket leder till en så hög grad av straffrihet.

4. Europaparlamentet noterar med oro den systematiska och fräna kritik som myndigheter på högsta nivå i den mexikanska ledningen riktar mot journalister och deras arbete, och parlamentet fördömer de frekventa attackerna mot mediefriheten och i synnerhet mot journalister och mediearbetare. Parlamentet upprepar att journalistik endast kan bedrivas i en miljö som är fri från hot, fysiska, psykiska och moraliska angrepp och andra former av skrämsel och trakasserier, och uppmanar de mexikanska myndigheterna att upprätthålla och slå vakt om högsta standarder för skyddet av yttrande-, mötes- och valfriheten.

5. Europaparlamentet uppmanar myndigheterna, i synnerhet de högsta, att avstå från att gå ut med kommunikation som kan stigmatisera människorättsförsvarare, journalister och mediearbetare och som kan förvärra atmosfären som de verkar i eller störa deras utredningsspår. Parlamentet uppmanar myndigheterna att offentligt understryka vilken central roll människorättsförsvarare och journalister har i demokratiska samhällen.

6. Europaparlamentet uppmanar med kraft Mexikos regering att vidta konkreta, skyndsamma och verksamma åtgärder för att stärka institutionerna nationellt, i delstaterna och lokalt och att genomföra en uppsättning brådskande, heltäckande och samstämda strategier för förebyggande, skydd, gottgörelse och ansvarsutkrävande för att se till att människorättsförsvarare och journalister kan fortsätta att bedriva sin verksamhet utan rädsla för repressalier och utan restriktioner, i överensstämmelse med rekommendationerna från FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter och den interamerikanska kommissionen för de mänskliga rättigheterna. Parlamentet rekommenderar att Mexiko integrerar ett jämställdhetsperspektiv i arbetet med journalisters och människorättsförsvarares säkerhet.

7. Europaparlamentet uppmanar med kraft den federala mekanismen för skydd av människorättsförsvarare och journalister att infria sitt löfte om att öka sin finansiering och sina resurser och att införa snabbare processer för att inbegripa försvarare och journalister som stödmottagare i syfte att rädda liv och garantera säkerheten för dem som står under hot, bland annat genom att erbjuda säkerhetsåtgärder för deras anhöriga, kollegor och advokater. Parlamentet understryker att den offentliga skyddspolitiken på ett ändamålsenligt sätt bör inbegripa offentliga organ och institutioner i varje delstat och på lokal nivå.

8. Europaparlamentet uppmuntrar den mexikanska regeringen att vidta åtgärder för att stärka delstaternas institutioner och befästa rättsstatsprincipen i syfte att bekämpa en del av de strukturella problem som är roten till människorättskränkningarna, och yrkar på att civila organisationer som verkar på människorättsområdet ska involveras i processen. Parlamentet välkomnar inrättandet av den nationella undersökningskommissionen CNB med målet att söka efter massgravar över hela landet och vidta åtgärder för att fastställa och offentliggöra det verkliga antalet människor som har försvunnit.

9. Europaparlamentet uppmanar Mexikos regering att samarbeta fullt ut med FN:s organ och att rikta en stående besöksinbjudan till alla specialförfaranden i FN:s råd för mänskliga rättigheter, särskilt FN:s särskilda rapportör för åsikts- och yttrandefrihet, och att samarbeta med dessa på ett proaktivt sätt.

10. Europaparlamentet gläds åt att FN:s kommitté mot påtvingade försvinnanden nyligen besökte Mexiko och att regeringen erkänner kommitténs behörighet att pröva fall från Mexiko, vilket innebär att offrens anhöriga kan skicka in fall till kommittén när de har uttömt sina rättsliga möjligheter inom landet.

11. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna, Europeiska utrikestjänsten och EU:s delegation i Mexiko att ta upp människorättsfrågor med sina mexikanska motparter och att sätta skyddet av journalister och människorättsförsvarare i centrum för dialogerna mellan EU och Mexiko. Parlamentet uppmanar med kraft EU:s delegation och medlemsstaterna att fullt ut genomföra EU:s riktlinjer om människorättsförsvarare och om yttrandefrihet online och offline för att ge allt lämpligt stöd till människorättsförsvararnes och journalisters arbete.

12. Europaparlamentet understryker Mexikos betydelse som strategisk partner. Parlamentet erinrar om vikten av starka och djupa förbindelser mellan EU och Mexiko och bekräftar åter sitt åtagande att främja förbindelserna genom det moderniserade övergripande avtalet mellan EU och Mexiko, som ytterligare skärper människorättsbestämmelserna och gör det möjligt för EU och Mexiko att diskutera en rad olika frågor såsom mänskliga rättigheter med civilsamhället, däribland journalister, människorättsförsvarare och andra på multilateral nivå.

13. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet, kommissionen, vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik, medlemsstaterna, det aktuella ordförandeskapet i gemenskapen för Latinamerikas och Västindiens stater, generalsekreteraren för Amerikanska samarbetsorganisationen, den parlamentariska församlingen EU-Latinamerika samt Mexikos president, regering och kongress.